Litter Pontificis ad Cesare

Chariss.me de Vtinā hec ita dolerent Sēr. tue ut nos animo angimur rursus ad expostulationes et querimonias expellit atq eo quidē tempor quo maxime parabam gratulationē reintegratā inter nos beniuolentiā ac per octo mensiū inducias uiā ad uniuersale pacē muniri ceptā sperabamus, ex qua spē ut Caroli Borbonij atq exercitus tui pertinacia simus breuiter audiat Sēr.tas tua et Dilecto filio Baldassare Castilionio nuntio nro ad quem latius de his scribimus. Tametsi fama ipsa his litris precursura existimamus: Nos fili Carissime cū exercitus tui ducisq insolentia multis de causis suspicari cogeret, Te nō Italiā beniuolentiā, Sz. dominationē appetere palamq uideremus (ut de multis in nos iniurijs taceamus) tua arma ad eorū exitium conuerti, qui dignitatis atq amplitudinis tuā fuerant adiutores, Monuimus te primū ut erat boni ciuis officiū, ne tui nominis gloriā tot uictoriijs Illustratā hac minimā cupiditatis macula uelles aspergi, sumisq à te precibus contendimus, ut siquid et in te peccatū esset alienā culpam nō nobis tantū, Sz. et Deo omnipotenti condonares, sed cū nihil proficere uiderent preces nre, neq ad honestas pacis conditiones adduci posse diffideremus, cepimus consiliū id unum reliquū habebamus ut cōiunctis cū Regē Xpianissimo venetorū Dominio, ac Mediolani Ducē, quē omni statu spoliatū tuus tū exercitus obsidebat, uiribus eā saltem ratione, Tuā nīū potius tuorū cupiditati moderaremur. Itaq inito inter nos federe sumpsimus arma, nō quē tibi inferret sed quē à nobis propulsarent iniuriā, nec exuimus hūc unq paternū erga te animū cū facile possemus eo tempore regnū Neapolitanū omni presidio uacuū inuadere, et in ipso belli ardore non modo nō reiecimus conditiones pacis, siquas nobis proponebant, Sz. ultro te semper ad eā inuitauimus, nec eo hac uoluntate fuimus deducti ullis iniuriis quas tamet si nullā in animum induximus à te ipso profectas, Tamen erat causa cur de te merito conqueri possemus, q Colūnenses qui nephario scelere nos per fidē deceptos opprimere cupierant qui sanctissimū principis Apostolorū templum, qui aras, qui sacraria, sceleratissime spoliarant tuis uris subnixi tui et Ducis Ygonis de Mancada ductu, in nos impetū fecerant, ut et cū scires eos suo scelere atq proditionis nomen atq imperiū tuū pretendere

patereris q̃ perditor hominũ consilia, culpamq̃ inte ab ipsis reiici nõ modo probare eor factum, sed pene eos armasse atq̃ imisisse in nos uidereris, sed nihil fuit tanti, quo nrum in te paternũ affectũ mutaremus: Itaq̃ cũ per dilectũ filiũ generalem S.ti Francisci nobis significasses mirari te, cur quã p̃ benevolentiã ac gratiã tuam obtinere facilius possemus ea armis pene extorquere conaremur, scit ille quã pronos nos inuenerit ad amicitiã tuã a qua et tu nos reiectos nõ tã moleste tulimus, q̃ gauisi sumus nõ multo post uenisse tempus, quo secundioribus rebus nris cũ dilecto filio nobili viro Carolo vicerege tuo indicias firmaremus, ut purior eluceret nra in te benevolentia, cui nõ necessitate aut desperatione victorię sed uoluntate ac paterna caritate nos id fecisse multis rationibus probari posset, sed ea potissimũ, qd capris iam aliquot urbis in suma spe potiundi reliqui regni Neapolitani exercitũ dimisimus, classemq̃ a tuis litoribus retraximus inuitis confederatis nris, ac premonentibus fore, ut cũ spe pacis inducta posuissemus arma, imparati opprimeremur, sed cui recordabamur mandatorũ tuorũ qua ipsi generali, qua Cesari Ferramoscha, qua Paulo Camerario nro ad nos perferenda dedisses, cui legebamus literas tua manu scriptas, quibus nihil fieri poterat amantius, nihil humanius per quas plura pene nobis de tua inclinatione ad pace uniuersale q̃ optare audebamus polliceberis, maluimus tibi uni credere, ac fidei et probitati tuae nos omnino cõmittere, et quãq̃ uidebamus confederatos nros non equo ãio laturos in ipso victoriae cursu arma a nobis esse suspensa, tamen tanti iam de tua voluntate spei conceperamus, ut omnibus pollicemur fore, ut et illis per te satisfieret, destinaueramusq̃ ad Xmum et Angliae Regem: venlem fratre Johanne Matteũ epũm veronen: qui cũ eos ad pacem nro nomine cohortatus esset, ad te adiret, Ieq̃ de nro in hispaniam aduentum constituere, uerũ multũ fefellit nos opinio atq̃ expectatio nra, nam a tui exercitus ducibus spe pacis eluti, et quantũ in illis fuit circũuenti sumus, quor neq̃ auaritiae explere ulla pecunia, neq̃ furore atq̃ amentiae ulla ratione potuimus cohercere, sed direptis atq̃ incensis non nullis pitimis eccae urbibus nullo crudelitatis aut impietatis genere pretermisso uastatis omnibus agris, quacunq̃ iter fecit exercitus tuus in Hetruriã descendit, palamq̃ uulgus militũ ac presertim Hyspanor a quibus plus modestię atq̃ obedientiae expectabat

logmit' se nemi' ad nr̃um. et huius sc̃æ sedis exitiũ enersionẽq; patriæ nr̃æ flor.tiæ'
Itaq; necessario ad arma tuor. prodition̄e rursus rompuli' sumus, cui et si nr̃am
salutem negligeremus, nõ possimus d'cc.am cui prefecti' sumus desereꝛ, nec ueri ac
boni pastoris sit fugere cũ lupũ uiderit uenient̄e, versus eni' x̃.no gregi lupus
diabolus effecit, ut germania pest̄e hac in sc̃am d'cc.am enomeret, quã ut neq; id
nocer̄ possit quantum in nobis erit pr̄ecauebimus, speramusq; auxilium dextera'
excelsi nobiscũ fore, nec de futuros x̃.nos Principes matri d'cc. sanctæ, cuius salus,
si a' te Fili chor.me qui primogenitus est, nõ modo negligat' sed tuis auspicijs tuis
uiribus uexet', uide ut deo reddituru sis tui facti rationẽ. Hã quod ad nos
attinet, satis spectata' orbitramur orbi uniuerso uoluntat̄e nr̃am, ac deũ omnipoten
tem testamur qui iustus est iudex, et cui patent intimi sensus animi nr̃i, nos
si hec tela in caput et personã nr̃am tantũ parata uideremus, æquo animo laturos
fuisse omnẽ acerbitatem, moriq; centies maluissemus q; inopia ac necessitat̄e retinendi
arma coacti' ad eas uias parandæ pecuniæ descenderẽ, a' quib; max.me semp abhorruis
set animus nr̃: Sed cui in nob; ecclesiastica dignitas sacra, cerimoniæq; atq; oĩs
religio, et ipse dñus nr̃ Jesus x̃pus qui nos q̃uis imeritos vicariũ suũ constituit
ab hac colluuiẽ cui nulla barbara inanitas conferri potist per simum scelus et
impietatem oppugnet', nõ modo patient̄e tẽ, cui imperium tanq; Arx d'cc. cõmissũ e',
sed a' suo et duce atq; exercitu, viderit seremitas tua, ut apud deũ se excusatura
sit, et quã tant̄e felicitatis gratiã relatura, deinde ut suæ ac maior. suor. qui
tibi uirtutis ac pietatis suæ quasi facẽ ad gloriam atq; immortalitat̄e prætulere,
laudibus sit responsura, meminerit̄q; tot uictorias, tantã potentiã sibi a' deo datã
qua ab eius ac fidei suæ sanctã gloriã nõ ad alior. oppressionẽ uteret'. Datã
Romæ d'c: die xxvj Aprilis. M. D. xxvij. Anno quarto